

آموزش

بیمه‌های مهندسی (۳)

بیمه‌نامه ماشین‌آلات راه‌سازی و ساختمانی

INSURANCE (CPM) MACHINERY AND PLANT CONTRACTORS

ثابت، نیروگاه‌های موقت مستقر در پروژه‌ها.

۲-۲- ساختمانهای موقت

در این خصوص می‌توان از کارگاه‌ها، دفاتر و یا هرگونه تأسیسات موقت دیگر نام برد.

۳ - حدود پوشش بیمه‌ای :

هرگونه خسارت فیزیکی غیرقابل پیش بینی که به طور ناگهانی حادث گردد چه در زمانی که ماشین در حال کار باشد، یا در یک مکان متوقف و یا در حال تردد باشد تحت پوشش این بیمه‌نامه قرار دارد. به عبارت دیگر به لحاظ خطرات بیمه شده، این بیمه‌نامه از انواع بیمه‌های تمام خطر می‌باشد که هرگونه خسارت وارد به مورد بیمه را به شرط اینکه در قسمت استثنائات استثناء نگردیده باشد پوشش می‌دهد.

۴ - عمده خطرات بیمه شده :

همانطور که در بالا اشاره گردید، هر خطری که به صورت مشخص در بیمه‌نامه استثناء نشده باشد تحت پوشش می‌باشد برای مثال خسارت وارد به دستگاه را در نتیجه آتش سوزی، انفجار، واژگونی، هر نوع برخورد و یا تصادف، صاعقه، سیل، زلزله، سرقت، خرابکاری، خسارت وارد به دستگاه در نتیجه افتادن در شیارها،

تجهیزات را می‌توان به سه گروه ماشین آلات متحرک MACHINERY ، MOBILE CONSTRUCTION ، ماشین آلات ثابت STATIONARY PLANT و ساختمانهای موقت TEMPORARY BUILDING تقسیم نمود.

۲-۱- ماشین آلات متحرک

منظور آن تعداد از ماشین‌آلاتی است که با نیروی محرکه خود حرکت نموده و مجاز به تردد در جاده‌های عمومی نمی‌باشد موارد زیر را به عنوان مثال می‌توان نام برد.

- لودر، بلدوزر، اسکرابر، گریدر، انواع ماشین‌آلات حفاری.

- ماشین‌آلاتی که با اضافه نمودن ابزارهای متفاوت روی آنها برای مقاصد خاصی از آنها استفاده می‌گردد و یا ماشین برف روب و از این قبیل.

- ماشین‌آلات مخصوص کار در معادن و تونلها.

- ماشین‌آلات روسازی جاده‌ها مثل غلطک و فینیشر.

- انواع جرثقیل.

۲-۲- ماشین آلات ثابت

عبارت از انواع تجهیزات و ماشین‌آلاتی است که به طور ثابت در یک محل نصب گردیده‌اند موارد زیر را به عنوان نمونه می‌توان نام برد.

انواع سیستم‌های نقاله، تجهیزات ساخت آسفالت، سیمان، جرثقیلهای

همانطور که در دو شماره قبل در مورد بیمه‌های CAR و EAR توضیح داده شد، از جمله مواردی که می‌تواند به عنوان اقلام بیمه شده در این دو نوع بیمه‌نامه تحت پوشش قرار گیرد: لوازم، تجهیزات و ماشین‌آلاتی است که جهت نصب ماشین‌آلات یک کارخانه و یا اجرای یک پروژه ساختمانی از آنها استفاده می‌گردد.

علاوه بر این، برای اینگونه ماشین‌آلات بیمه‌نامه خاصی نیز طراحی گردیده که در رشته بیمه‌های مهندسی اصطلاحاً به آن بیمه CONTRACTORS PLNLT AND MACHINERY (CPM) می‌گویند. در این شماره در مورد این بیمه‌نامه توضیح داده می‌شود.

۱- بیمه‌گزار :

هر شخص حقیقی یا حقوقی که نسبت به اینگونه ماشین‌آلات دارای نفع بیمه‌ای باشد می‌تواند بیمه‌گزار واقع گردد، برای مثال می‌توان از شرکتهای پیمانکاری، افراد و مؤسسات اجاره دهنده و یا بانکها و مؤسساتی که برای خرید اینگونه لوازم، وام پرداخت می‌نمایند نام برد.

۲- موضوع بیمه :

انواع لوازم و تجهیزات و یا هرگونه ماشین‌آلاتی که فاقد شماره شهربانی است و مجاز به تردد در جاده‌های عمومی نمی‌باشند، می‌تواند تحت پوشش این بیمه‌نامه قرار گیرد، اینگونه لوازم و

- زیان و خسارت وارد در ترانزیت مگر اینکه قب توافق شده باشد .

- زیان و خسارت وارد در نتیجه اثر مستقیم استفاده مداوم مثل فرسودگی ، خوردگی ، زنگ زدگی و زوال در نتیجه عدم استفاده و اثرات شرایط معمول جوی .

- زیان و خسارت وارد به هر یک از اقلام بیمه شده مادامیکه تحت هر نوع آزمایش بوده و یا استفاده از آنها به صورتی غیر از آنچه که متناسب با استفاده معمول آنها می باشد .

- زیان و خسارت وارد به ماشین آلات و دستگاههایی که زیرزمین مشغول به کار می باشند مگر اینکه موارد قبلاً با صدور الحاقیه توافق شده باشد .

- زیان و خسارت مستقیم و یا غیرمستقیم در نتیجه جنگ ، هجوم ، عمل دشمن خارجی ، عملیات خصمانه (خواه جنگ اعلام شده یا نشده باشد) ، جنگ داخلی ، یاغیگری ، بلوا ، انقلاب یا قیام ، شورش ، اعتصاب کارگران یا تعطیل کارخانه از طرف کارفرما در مقام مقابله با اعتصاب کارگران ، جنبشهای دسته جمعی ، در دست گرفتن قدرت به وسیله قوای نظامی یا از طریق غیرقانونی یا از طرف اشخاصی که با سوء نیت بنام یا در ارتباط با هرگونه تشکیلات سیاسی انجام گیرد .

- توقیف ، ضبط و مصادره یا خرابی یا زیان وارد به آن بنا به دستور دولت عمل یا قانونی *jure de ordefacto* یا هر مقام صلاحیت دار عمومی .

- زیان و خسارت وارد در نتیجه مستقیم و یا غیرمستقیم واکنشهای هسته ای یا آلودگی های مربوط به تشعشعات هسته ای و رادیواکتیو .

- زیان و خسارت وارد در نتیجه هرگونه عیب و نقصی که در زمان شروع این بیمه نامه موجود بوده و بیمه گزار و یا نمایندگان او از این امر مطلع بوده اند ، چه

می باشد .

- خسارت وارد به هرگونه قطعات و اتصالات قابل تعویض که معمولاً هزار چند مدت می بایست تعویض گردند مثل سرمته و قسمتهای برنده ابزار ، مته ، تیغه و یا هرگونه قطع کننده های لبه دار ، اره ، مهره و انواع قالبها مدلهای ، سطوحی که برای خردکردن و پودر کردن به کار می رود ، شبکه های حفاظتی ، الک و غربال ، طناب، تسمه ، زنجیر ، تسمه های بالابرها و نقله ها، باتری تایر ، سیم و کابل های مربوط به اتصالات ، مواد بسته بندی و اتصالات .

- زیان و خسارت وارد در نتیجه انفجار هر نوع بویلر و یا ظروف تحت فشار مشروط به استفاده داخلی بخار و یا روغن تحت فشار داخلی و یا موتورهای احتراقی درون سوز .

- خسارت وارد به هر نوع وسائل نقلیه که مجاز به تردد در جاده های عمومی می باشند مگر اینکه این وسائل نقلیه منحصرأ در کارگاه مشغول به کار باشند .

- زیان و خسارت وارد به هرگونه شناور .

- زیان و خسارت وارد در نتیجه غرق و یا غوطه بردن کالی یا جزئی به دلیل جزر و مد .

کانالها، به هر حال باید توجه داشت که هرگونه خسارتی که بدون یک حادثه مشخص به مورد بیمه وارد آید و همچنین اشکالات فنی و الکتریکی داخلی تحت پوشش نمی باشد مگر اینکه اینگونه اشکالات در نتیجه یک حادثه بیرونی (خطر بیمه شده) حادث گردد .

۵ - استثنائات :

بیمه گر برای موارد زیر مسؤول نخواهد بود :

- فرانشیز ذکر شده در بیمه نامه که در هر حادثه به عهده بیمه گزار است . چنانچه بیشتر از یک قلم از اقلام بیمه شده در یک حادثه از بین رود بیش از یک فرانشیز که بالاترین فرانشیز قید شده در بیمه نامه می باشد اعمال نخواهد شد .

- زیان و خسارت وارد در نتیجه اشکالات الکتریکی و مکانیکی ، هرگونه شکست و عیب و نقص فنی ، انجماد هرگونه مواد و مایعات خنک کنند ، نقص روغنکاری و یا عدم وجود روغن و مواد خنک کننده . معهداً چنانچه اشکالات فوق منجر به حادثه ای گردد که به موجب آن مورد بیمه متحمل خسارات خارجی گردد، اینگونه خسارات تبعی تحت پوشش

این عیب و نقص برای بیمه‌گر مشخص شده یا نشده باشد .

- زیان و خسارت مستقیم یا غیرمستقیم در نتیجه عمل یا سهل انگاری عمدی بیمه‌گذار و یا نمایندگان وی .

- زیان و خساراتی که چه باستناد قانون و چه بر اساس قرارداد به عهده‌عرضه کننده و یا تولید کننده می‌باشد .

- هر گونه خسارت و یا مسؤولیت تبعی از هر نوع و با هر مشخصات .

- زیان و خساراتی که در مواقع صورت برداری و انبار گردانی مشخص می‌گردد .

۶ - سرمایه بیمه :

از جمله شرایط لازم بیمه‌نامه CPM این می‌باشد که دستگاه می‌بایست بر اساس جایگزینی به قیمت نو «REPLACEMENT NEW VALUE» بیمه گردد ، که در غیر اینصورت بیمه‌گر خسارات احتمالی را با توجه به قاعده نسبی پرداخت خواهد نمود .

۷ - اساس پرداخت خسارت :

در صورت وقوع خطرات بیمه شده، بیمه‌گر خسارت وارد را به صورت زیر تسویه می‌نماید :

- برای خسارات قابل تعمیر پرداخت مبلغ لازم به صورتی که مورد خسارت در همان وضعیت قبل از حادثه قرار گرفته باشد شامل لوازم تعویضی ، اجرت کار و احیاناً هزینه‌های معمول برای حمل ، حقوق و عوارض گمرکی برای قطعات وارداتی .

در اینگونه خسارات هیچگونه کسوراتی بابت استهلاک قطعات اعمال نمی‌شود و خسارت به قیمت نو پرداخت می‌گردد .

باین وجود در صورت وجود باز یافت ، ارزش باز یافتی و همچنین فرانشیز مقرر در بیمه‌نامه در محاسبات خسارت اعمال

این بیمه ، انواع لوازم و تجهیزات و یا هرگونه ماشین آلاتی را که فاقد شماره شهرداری است و مجاز به تردد در جاده‌های عمومی نمی‌باشند، تحت پوشش قرار می‌دهد

این بیمه‌نامه از انواع بیمه‌های تمام خطر می‌باشد که هرگونه خسارت وارد به مورد بیمه را به شرط اینکه در قسمت استثنائات ، استثناء نگردیده باشد پوشش می‌دهد

می‌گردد. حداکثر مبلغی که بیمه‌گر پرداخت می‌نماید از ارزش واقعی (ACTUAL VALUE) دستگاه تجاوز نخواهد کرد .
- در خسارات کلی تعهد بیمه‌گر بر مبنای ارزش واقعی و پس از اعمال فرانشیز و

احیاناً باز یافت (در صورتی که وجود داشته باشد) خواهد بود .

۱۰ - سایر ملاحظات :

- ماشین آلات کهنه که عمر آنها پیش از ده سال باشد معمولاً تحت پوشش قرار نمی‌گیرد مگر با شرایط خاص .

- بعضی پوشش‌های اضافی را می‌توان به وسیله الحاقیه به این بیمه‌نامه اضافه نمود، مثل پوشش ترانزیت ، شورش و بلوا ، ماشین آلاتی که در زیرزمین کار می‌کنند، ماشین آلات حفاری برای چاههای نفت ، گاز ، آب .

- پوشش مسؤولیت در مقابل اشخاص ثالث را نمی‌توان به این بیمه‌نامه اضافه نمود .

۸ - حق بیمه :

حق بیمه عبارت از درصدی از سرمایه بیمه (ارزش نو) و یا توجه حق بیمه به نوع دستگاه ، نحوه نگهداری ، محل کار و سایر ملاحظات معمول است که تعیین می‌گردد .

۹ - دوره بیمه :

علی رغم دوره بیمه در بیمه‌های CAR و EAR که برابر با طول دوره اجرای پروژه

شناخت انواع بیمه (۳)

در ادامه بحث مربوط به « اصل حسن نیت و اعتماد متقابل » و نظر به اهمیت آن، موضوع حسن نیت بیمه‌گذار را در سه قسمت جداگانه مورد بررسی قرار می‌دهیم. و سپس در قسمت چهارم به حسن نیت بیمه‌گر اشاره می‌نمائیم.

الف - حسن نیت بیمه‌گذار قبل از صدور بیمه‌نامه :

در اغلب رشته‌های بیمه، بیمه‌گر ورقه مخصوص چاپی را که پیشنهاد بیمه نامیده می‌شود در اختیار بیمه‌گذار قرار می‌دهد که او با تکمیل برگ پیشنهاد شرایط و خصوصیات آنچه را که می‌خواهد بیمه نماید در اختیار بیمه‌گر می‌گذارد. لازم به ذکر است که بیمه‌گر نیز حق دارد اطلاعاتی را که برای ارزیابی خطر بیمه شدنی ضروری تشخیص می‌دهد بدست آورد هرچند در خصوص بیمه‌نامه‌های با مبلغ بیمه پائین غالباً بیمه‌گر به اطلاعات داده شده در برگ پیشنهاد بیمه‌گذار اکتفاء می‌نماید لکن بعضی از اطلاعات مندرج در برگ پیشنهاد را منحصراً بیمه‌گذار دارد و بیمه‌گر به راحتی نمی‌تواند به آنها دست یابد. مانند اطلاع از بیماری‌های موروثی جهت بیمه عمر، لذا اهمیت دقت و صحت در پاسخگویی سؤالات برگ پیشنهاد از طرف بیمه‌گذار مشخص می‌شود و پیشنهاد مذکور در واقع اساس شرایط قرارداد بیمه‌ای است که بعداً صادر می‌گردد.

تسلیم پیشنهاد بیمه به تنهایی برای

هیچیک از طرفین تعهدی ایجاد نمی‌نماید و همانگونه که بیمه‌گر حق دارد بیمه مورد در خواست پیشنهاد دهنده را غیرقابل قبول اعلام کند، بیمه‌گذار نیز می‌تواند پیشنهاد خود را استرداد نماید، لکن در صورت صدور بیمه‌نامه مطالب مندرج در برگ پیشنهاد برای بیمه‌گذار الزام آور بوده و پیشنهاد مذکور جزء لاینفک قرارداد محسوب می‌شود و در صورتیکه با دقت و صحت و از روی حسن نیت کامل به مطالب آن پاسخ داده نشود ضمانت اجراءهای مختلفی را برای بیمه‌گذار در پی خواهد داشت.

ب - حسن نیت بیمه‌گذار حین اعتبار بیمه‌نامه:

حسن نیت بیمه‌گذار در طی مدت جریان بیمه نیز می‌بایست وجود داشته و ادامه یابد زیرا این احتمال بعید به نظر نمی‌رسد که تغییر شرایط جدید موجب عدم تعادل محاسبات حق بیمه و در نتیجه تعهدات بیمه‌گر شود. در این خصوص لازم است اشاره شود به تغییر شرایط خطری که بیمه شده منجر به تشدید خطر و یا تخفیف آن می‌گردد.

به موجب قسمتی از ماده «۱۶» قانون بیمه: « هرگاه بیمه‌گذار در نتیجه عمل خود خطری را که به مناسبت آن بیمه منعقد شده است تشدید کند یا یکی از کیفیات یا وضعیت موضوع بیمه را بطوری تغییر دهد که اگر وضعیت مزبور قبل از قرارداد موجود بود بیمه‌گر حاضر برای

انعقاد قرارداد با شرایط مذکوره در قرارداد نمی‌گشت، باید بیمه‌گر را بلافاصله از آن مستحضر کند، اگر تشدید خطر یا تغییر وضعیت موضوع بیمه در نتیجه عمل بیمه‌گذار نباشد مشارالیه باید مراتب را در ظرف ده روز از تاریخ اطلاع خود رسماً به بیمه‌گر اعلام نماید.

در هر دو مورد مذکور در فوق بیمه‌گر حق دارد اضافه حق بیمه را معین نموده، به بیمه‌گذار پیشنهاد کند و در صورتی که بیمه‌گذار حاضر برای قبول و پرداخت آن نشود قرارداد را فسخ کند » بنابراین اعم از اینکه تشدید خطر در نتیجه عمل شخص بیمه‌گذار باشد و یا بیمه‌گذار شخصاً برای تشدید خطر عملی انجام نداده باشد می‌بایست مراتب به بیمه‌گر اعلام شود و به هر صورت پس از اعلام تشدید خطر بیمه‌گر حق دارد پوشش بیمه‌نامه را ادامه دهد یا آن را فسخ نماید.

در قانون بیمه اشاره‌ای به تخفیف خطر به عمل نیامده است لکن غالباً در شرایط عمومی بیمه‌نامه‌ها این مطلب پیش بینی می‌گردد که در صورت تخفیف خطر نیز بیمه‌گر می‌بایست قسمتی از حق بیمه را متناسب با شرایط تخفیف خطر به بیمه‌گذار برگشت دهد، در غیر این صورت و یا در صورت عدم توافق طرفین، به بیمه‌گذار حق فسخ بیمه‌نامه برای مدت آینده داده می‌شود.

در قسمت حسن نیت بیمه‌گذار در حین اعتبار بیمه‌نامه می‌بایست به مراقبت

در قسمت حسن نیت بیمه‌گذار در حین اعتبار بیمه‌نامه می‌بایست به مراقبت بیمه‌گذار از مورد بیمه و جلوگیری او از توسعه خسارت نیز اشاره نمود

۲ - بیمه‌گر می‌بایست اسرار بیمه‌گذاران را حفظ نماید .
 ۳ - خسارت را در اسرع وقت رسیدگی و پرداخت نماید .

قسمت چهارم - حسن نیت از طرف بیمه‌گر:

حفظ وضع قسمت‌های خسارت دیده و اعلام کیفیت خسارت
 دادن امکان رسیدگی به بیمه‌گر

۲ - بیمه‌گر می‌بایست اسرار بیمه‌گذاران را حفظ نماید .
 ۳ - خسارت را در اسرع وقت رسیدگی و پرداخت نماید .

۳ - اصل جبران خسارت :

به موجب ماده «۱۱» قانون بیمه :
 «چنانچه بیمه‌گذار یا نماینده او با قصد تقلب مالی را اضافه بر قیمت عادلانه در موقع عقد قرارداد بیمه داده باشد عقد بیمه باطل و حق بیمه دریافتی قابل استرداد نیست .»

دریافت مبلغ خسارت بیش از میزان واقعی آن توسط بیمه‌گذار یا ذینفع از مزایای بیمه‌نامه علاوه بر آنکه موضوع و هدف قرارداد بیمه نیست بلکه موجب سودجویی نیز می‌گردد و از نظر اخلاقی و اجتماعی نیز مذموم است . در واقع با دریافت خسارت اضافی وضع مالی بیمه‌گذار پس از وقوع حادثه بهتر از وضع او در زمان قبل از حادثه خواهد شد و این امر می‌تواند علاوه بر

با توجه به تسلطی که بیمه‌گر به شرایط و مقررات بیمه‌نامه دارد و اصولاً حرفه او ایجاب می‌نماید که دارای اطلاعات جامعی از شرایط بیمه‌نامه باشد و از این لحاظ بیمه‌گذار در وضعیت ضعیف‌تری قرار دارد . لذا یکی از وظایف بیمه‌گر آشنا نمودن بیمه‌گذار با شرایط و مقررات و تکالیف ناشی از قرارداد بیمه می‌باشد .

در خصوص حسن نیت بیمه‌گر به طور خلاصه می‌توان به موارد زیر اشاره نمود :

۱ - بیمه‌گر می‌بایست موارد استثناء از شمول تعهدات بیمه‌نامه را به طور واضح در بیمه‌نامه منعکس نماید .

بیمه‌گذار از مورد بیمه و جلوگیری او از توسعه خسارت نیز اشاره نمود :

به موجب ماده «۱۵» قانون بیمه :
 «بیمه‌گذار باید برای جلوگیری از خسارت ، مراقبتی را که عادتاً هرکس از مال خود می‌نماید نسبت به موضوع بیمه نیز بنماید و در صورت نزدیک شدن حادثه یا وقوع آن اقداماتی را که برای جلوگیری از سرایت و توسعه خسارت لازم است به عمل آورد . اولین زمان امکان و منتهی در ظرف پنج روز از تاریخ اطلاع خود از وقوع حادثه بیمه‌گر را مطلع سازد والا بیمه‌گر مسؤول نخواهد بود مگر آنکه بیمه‌گذار ثابت کند که به واسطه حادثی که خارج از اختیار او بوده است اطلاع به بیمه‌گر در مدت مقرر برای او مقدور نبوده است . مخارجی که بیمه‌گذار برای جلوگیری از توسعه خسارت می‌نماید بر فرض که منتج به نتیجه نشود به عهده بیمه‌گر خواهد بود ولی هرگاه بین طرفین در موضوع لزوم مخارج مزبوره یا تناسب آن با موضوع بیمه اختلافی ایجاد شود حل اختلاف به حکم یا محکمه رجوع می‌شود .»

ج - حسن نیت بیمه‌گذار در هنگام خسارت:

در صورت وقوع خسارت نیز بیمه‌گذار دارای وظایفی است که برای نشان دادن حسن نیت خود می‌بایست به وظایف و تکالیف مذکور عمل نماید والا قصور و کوتاهی در انجام وظایف خصوصاً در صورتیکه عمدی باشد دارای نتایج و آثاری خواهد بود . از جمله وظایف بیمه‌گذار در هنگام وقوع خسارت موارد زیر می‌باشد :

جلوگیری از توسعه خسارت و نجات مورد بیمه

اعلام به موقع خسارت به بیمه‌گر
 همکاری با بیمه‌گر به منظور بررسی خسارت

آنکه انگیزه بیمه‌گذار را در مراقبت از مورد بیمه و پیشگیری از وقوع حادثه کاهش دهد حتی موجب تشویق بیمه‌گذار به ایجاد خسارت عمدی نیز گردد و به همین علت است که قانون‌گذار در قسمت آخر در ماده «۱۱» قانون بیمه ضمانت اجرای سخت بطلان عقد بیمه را قائل گردیده است .

لازم به تذکر است که قلمرو اجرای اصل جبران خسارت محدود به بیمه‌های اموال است و در بیمه‌های اشخاص (بیمه‌های عمر و حادثه جسمانی) اعمال نمی‌گردد .

در بیمه‌های خسارتی بیمه‌گذار برای دریافت خسارت باید موارد زیر را اثبات نماید .

- الف - وقوع حادثه موضوع بیمه
 - ب - ایجاد خسارت و ضرر و زیان متعاقب وقوع حادثه
 - ج - وجود رابطه علیت بین وقوع حادثه و خسارت وارد شده
 - د - موجودیت و ارزش مورد بیمه در لحظه وقوع حادثه
- همانگونه که اشاره گردید بیمه‌گذار می‌بایست مال را به قیمت عادلانه بیمه نماید تا بیمه‌گر نیز خسارت کامل و واقعی را بپردازد ، لذا ارتباط و تناسب بین مبلغ بیمه شده و ارزش حقیقی مورد بیمه و مبلغ خسارت مطلب بسیار مهمی است که نظر به اهمیت آن ذی به طور خلاصه توضیح داده می‌شود .
- حق بیمه هر قرارداد بیمه بر اساس دو عامل یکی نرخ حق بیمه و دیگری مبلغ بیمه معین می‌شود ، بنابراین اگر مبلغ بیمه مالی که بیمه می‌شود کمتر از ارزش

دریافت مبلغ خسارت بیش از میزان واقعی آن توسط بیمه‌گذار یا ذینفع از مزایای بیمه‌نامه علاوه بر آنکه موضوع و هدف قرارداد بیمه نیست بلکه موجب سودجویی نیز می‌گردد و از نظر اخلاقی و اجتماعی نیز مذموم است

مبلغ بیمه × خسارت وارده

 ارزش واقعی مال بیمه‌شده بلافاصله قبل از وقوع حادثه

واقع آن در نظر گرفته شود بیمه‌گذار حق بیمه کمتری نیز خواهد پرداخت و منطقی است در این صورت بیمه‌گر نیز متعهد به جبران خسارت به طور کامل نباشد در این حالت بیمه‌گر خسارت را طبق رابطه زیر می‌پردازد :

رابطه فوق به قاعده نسبی سرمایه معروف است و روشن است در صورت اعمال قاعده نسبی ، بیمه‌گذار متضرر می‌گردد و ناگزیر است قسمتی از خسارت را خود تحمل نماید .

به موجب ماده «۱» قانون بیمه در صورتی که مالی به کمتر از قیمت واقعی بیمه شده باشد بیمه‌گر فقط به تناسب مبلغی که بیمه کرده است با قیمت واقعی مال مسؤؤل خسارت خواهد بود . همانگونه که اشاره گردید ماده ۱ قانون بیمه در مورد بیمه‌های عمر و حوادث جسمانی اعمال نمی‌گردد و در خصوص بیمه‌های مذکور تعهد بیمه‌گر همان مبلغ بیمه مورد توافق مندرج در بیمه‌نامه است و در واقع چون در بیمه‌های عمر و حوادث جسمانی موضوع تعهد بیمه‌گر حیات و ممانت و سلامتی بیمه شده می‌باشد و ارزش زندگی و جان انسان‌ها قابل تقویم به پول نیست لذا موضوع جبران خسارت به مفهومی که در بیمه‌های اموال مطرح است مطرح نمی‌باشد.

